

Annwyl Annwen Morgan,

Yn gynnar yn ystod tymor yr hydref, gofynnodd Llywodraeth Cymru i ni gynnal adolygiad o waith awdurdodau lleol i gefnogi'u cymunedau dysgu mewn ysgolion ac unedau cyfeirio disgyblion (UCDau) yn ystod y cyfnod o fis Mawrth i fis Hydref 2020.

Mae'r llythyr hwn yn amlinellu deilliant y gwaith hwn yn awdurdod lleol Ynys Môn. Mae cynnwys y llythyr wedi'i seilio ar gyfarfodydd rhithwir gyda swyddogion, aelod arweiniol y cabinet dros addysg a sampl o ysgolion ac UCDau. Rydym hefyd wedi ystyried y ddogfennaeth ategol a ddarparwyd gan yr awdurdod lleol, a'r adborth o arolygon o arweinwyr ysgol/UCD, llywodraethwyr, athrawon a staff cymorth, rhieni a disgyblion. Rydym wedi cyfeirio at y deilliannau o'r arolygon lle bo'n berthnasol, er y defnyddiwyd yr arolygon yn bennaf i lywio'r adroddiad cenedlaethol a gyhoeddwyd ar ein gwefan ar 15 Ionawr. Dyma [ddolen](#) i'r adroddiad hwnnw.

Hoffem ddiolch i'ch staff am roi o'u hamser i drafod eu gwaith gyda ni ac am ddarparu gwybodaeth ychwanegol pan ofynnwyd amdani.

Yn gywir

Meilyr Rowlands

Prif Arolygydd Ei Mawrhydi

Gwaith yr awdurdod lleol wrth gefnogi ei ysgolion ac UCD - Mawrth i Awst 2020

Arweinyddiaeth a chydweithio

Mae'r Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc wedi parhau i gyfathrebu'n rheolaidd a phwrpasol gyda'i swyddogion, staff ac aelodau etholedig yn ystod y pandemig. Cadarnhaodd y penaethiaid a gymerodd ran yn ein galwadau ymgysylltu yn ystod y cyfnod cau ysgolion fod yr awdurdod lleol hefyd wedi parhau i gyfathrebu'n glir gydag ysgolion a'r UCD yn ystod y cyfnod hwn, gan ddarparu arweiniad a sicrwydd buddiol, amserol a chyson.

Roedd Swyddogion Addysg yn ystyriol o bwysigrwydd cynnal lles staff a disgyblion. Nododd penaethiaid fod swyddogion yr awdurdod lleol wedi darparu cymorth pwrpasol hefyd ar gyfer lleoliadau nas cynhelir ac wedi cydweithio'n effeithiol gyda'r Gwasanaethau Plant ac asiantaethau eraill i sicrhau bod cymorth gwerthfawr yn cael ei roi i ddysgwyr bregus yn eu hysgolion a'r UCD.

Bu cydweithio cryf o fewn y fforymau strategol penaethiaid cynradd ac uwchradd yn ystod y pandemig. Mae'r Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc wedi sefydlu a rhannu gweledigaeth gref 'Tîm Môn', sy'n cefnogi ymreolaeth a chydweithio er mwyn cyflawni'r gorau ar gyfer dysgwyr yr ynys. Yn unol â methodoleg 'Tîm Môn', roedd penaethiaid yn trafod ac yn dod i gydgytundeb ar yr holl benderfyniadau, cynlluniau a pholisïau. Yn ogystal, roedd nifer o enghreifftiau o arweinwyr ac athrawon yn cydweithio i gynhyrchu adnoddau addysgu a dysgu yn ogystal â pholisïau a dogfennau gweithdrefnol ymarferol. Mae'r cydweithio rhwng y pum ysgol uwchradd wedi bod yn gadarn yn yr ychydig flynyddoedd diwethaf, gyda chefnogaeth Arweinyddion Craidd rhanbarthol ar gyfer yr awdurdod lleol. Mae hyn wedi hwyluso gwaith effeithiol rhwng ysgolion yn ystod y cyfnod clo.

Yn ystod y cyfnod hwn, parhaodd yr awdurdod lleol i weithio gyda'r ychydig iawn o ysgolion a oedd yn peri pryder. Rhoddodd yr awdurdod lleol gefnogaeth werthfawr i'r pennaeth newydd mewn ysgol uwchradd a oedd yn peri pryder a gychwynnodd yn ei swydd fel yr oed ysgolion yn cau.

Parhaodd y gwaith ar ad-drefnu ysgolion yn ystod y cyfnod hwn. Aeth yr awdurdod lleol i'r afael â'r gwaith hwn yn sensitif, gan roi ystyriaeth briodol i les penaethiaid a staff ysgolion.

Cameo: Rhoi gwybodaeth gyson i lywodraethwyr

Rhoddwyd gwybodaeth i lywodraethwyr yn rheolaidd trwy gydol y cyfnod clo ac wrth baratoi ar gyfer y flwyddyn academiaidd newydd. Er y bu'n rhaid atal hyfforddiant wyneb yn wyneb, fe wnaeth yr awdurdod lleol alluogi'r holl lywodraethwyr i gael mynediad at y llwyfan e-ddysgu yn rhad ac am ddim, yn ogystal â'r safle Open Learn newydd.

Cryfhawyd y berthynas rhwng ysgolion Ynys Môn a'r awdurdod lleol yn ystod y cyfnod clo trwy gyfarfodydd rheolaidd a phwrpasol. Ar y cychwyn ar ddechrau'r cyfnod clo, gwnaeth yr awdurdod lleol alwadau ffôn dyddiol ag ysgolion, a ddatblygodd yn alwadau wythnosol yn ddiweddarach. Bu'r Fforwm Strategol Cynradd a'r Fforwm Strategol Uwchradd yn cynnal cyfarfodydd dyddiol ac yna wythnosol. Yn ogystal, trefnodd yr awdurdod lleol a'r gwasanaeth rhanbarthol gyfarfodydd clwstwr rheolaidd yn ogystal â chyfarfodydd pwnc a chyfarfodydd â thema. Mynychodd swyddogion yr awdurdod lleol yr holl gyfarfodydd hyn, gan gynorthwyo penaethiaid ac arweinwyr eraill trwy roi ymreolaeth iddynt redeg eu hysgolion ond gan sicrhau hefyd fod arweinwyr yn cadw at ganllawiau a pholisïau. Roedd penaethiaid yn gwerthfawrogi'r hyblygrwydd hwn, ac roeddent hefyd yn gwerthfawrogi'r ffaith fod yr awdurdod lleol yn gadael iddynt wneud penderfyniadau a oedd yn addas ar gyfer eu cyd-destunau eu hunain. Hefyd, fe wnaethant adrodd fod yr awdurdod lleol yn gallu sicrhau cysondeb ar faterion fel asesu, trefniadau pontio a materion diogelu drwy'r fforymau hyn.

Sicrhaodd yr awdurdod lleol bod cymorth parhaus addas i'r holl leoliadau nas cynhelir gyda ffocws ar gyflwyno adnoddau ar-lein ar gyfer rhieni trwy gydol y cyfnod clo. Roedd hyn yn cynnwys cynnal cyllid awdurdod lleol ar gyfer lleoliadau, gan sicrhau bod y rhan fwyaf o leoliadau'n gallu ailagor ar ddechrau'r flwyddyn academaidd newydd neu o fewn pythefnos i ddechrau'r tymor newydd. Mae swyddogion yr awdurdod lleol wedi cynnal y berthynas weithio sefydledig gyda'r Mudiad Meithrin a Blynyddoedd Cynnar Cymru er mwyn cefnogi lleoliadau a rhannu adnoddau ac arfer dda ar draws yr awdurdod. Yn ystod y cyfnod clo, parhaodd yr awdurdod lleol â'i gynllun i gynyddu'r ddarpariaeth feithrin drwy agor dau leoliad newydd pwrpasol ym mis Medi.

Trwy gydol y cyfnod clo, mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi parhau i gyfathrebu'n rheolaidd, yn glir ac yn ddefnyddiol â rhieni a gyda'r cyhoedd. Defnyddiwyd y cyfryngau cymdeithasol, llythyrau a datganiadau rheolaidd i'r wasg ganddynt i sicrhau bod negeseuon yn cael eu rhannu mor eang ag y bo modd.

Wynebodd yr awdurdod lleol heriau ychwanegol yn ystod y cyfnod hwn yn sgil niferoedd sylweddol o achosion o COVID19 mewn ffatri leol fel yr oedd ysgolion i fod i ail agor. Roedd ymateb yr awdurdod yn sensitif ac yn arddangos pendantrwydd. Anfonwyd llythyr ar y cyd gan y Gwasanaeth Dysgu a phenaethiaid at rieni yn cadarnhau na fyddai disgyblion ysgol Ynys Môn yn dychwelyd ar 29 Mehefin, fel y bwriadwyd yn wreiddiol o dan gynlluniau Llywodraeth Cymru. Cafodd y penderfyniad hwn ei wneud ar lefel gorfforaethol, ar sail diogelu iechyd trigolion Ynys Môn, ac iechyd a diogelwch disgyblion a staff ysgolion. Gwnaeth yr awdurdod pob ymdrech i leddfu pryderon a gorbryder ymhlith rhieni, a rhoi gwybodaeth gyson iddynt am ddiweddariadau ac am ddatblygiadau o ran glanhau adeiladau ysgol, trafndiaeth ysgol a chaffael cyfarpar diogelu personol. Dywedodd y negeseuon yn glir mai iechyd a diogelwch dysgwyr a staff yr awdurdod oedd yn cael blaenoriaeth a bod swyddogion yn deall y byddai rhieni a phlant yn bryderus. Pwysleisient y byddai'r ffocws yn ystod yr unig wythnos y byddai ysgolion yn ailagor ar ymateb i anghenion iechyd a lles emosiynol plant, yn ogystal â sicrhau parhad rhwng cymorth yn yr ysgol a dysgu gartref.

Hyrwyddo Dysgu

Sefydlodd cynllun 'parhad dysgu' yr awdurdod lleol ar unwaith mai'r flaenoriaeth gyntaf i unrhyw ysgol oedd iechyd a lles dysgwyr, rhieni a staff. Fel rhan o'r gwaith hwn, fe wnaeth yr awdurdod lleol ddatblygu a rhannu canllawiau defnyddiol i rieni a gofalwyr ar ddefnyddio cymwysiaid a llwyfannau digidol, a chynhyrchodd ddogfen gynghori dra ystyriol i rieni ar sut i gynorthwyo dysgu eu plant gartref.

Trefnodd swyddogion gyfarfodydd fideo ar-lein yn wythnosol ym mhob dalgylch ysgol uwchradd gydag uwch reolwyr o'r Adran Addysg yn bresennol ac yn gweithio'n agos gyda chadeiryddion a grwpiau'r dalgylch. Mewn cydweithrediad â GwE, roedd y trefniant hwn yn cefnogi cynlluniau dysgu o bell lleol ac yn galluogi ysgolion i rannu adnoddau. I ddechrau, ymgynghorodd swyddogion yr awdurdod lleol ag arweinwyr ysgolion ar effaith diffyg dyfeisiau digidol ar ddysgu. Yn dilyn y dadansoddiad hwn, trefnont i gasglu dyfeisiau o ffynonellau amrywiol a gosodwyd meddalwedd newydd a rannwyd gyda theuluoedd ar draws yr awdurdod lleol i gefnogi dysgu ac ymgysylltiad disgyblion.

Cameo: Cymorth ar gyfer dysgu digidol

Fe wnaeth un rheolwr strategol â chyfrifoldeb am arwain datblygiadau digidol o fewn yr awdurdod lleol roi darpariaeth sylweddol ar waith, a chymorth i ysgolion mewn cyfnod amser byr. Yn ystod ein galwadau ymgysylltu, bu penaethiaid yn rhannu'u gwerthfawrogiad o'r cymorth hwn. Yn rhan o'r gwaith hwn, enwebwyd 'Pencampwyr Digidol' gan bob ysgol uwchradd a phob clwstwr i weithio gyda'r awdurdod lleol a bod yn gyfrifol am rannu datblygiadau gyda'u hysgolion.

Bu'r awdurdod lleol yn cydweithio â dysgwyr, rhieni, ysgolion, GwE a Llywodraeth Cymru i sicrhau strategaeth bwrpasol ar gyfer dysgu o bell. Aeth swyddogion yr awdurdod lleol ati i gyd-ddatblygu safle micro lleol mewn cydweithrediad â'r Pencampwyr Digidol dalgylch er mwyn hwyluso cydweithio rhwng ysgolion. Mae gwefan dysgu o bell Ynys Môn yn cynnwys canllawiau a chymorth gwerthfawr ar ddysgu cyfunol, yn ogystal ag adnoddau a gwybodaeth am arfer dda.

<https://sites.google.com/hwbcymru.net/strategaethdysgudigidolmon/cartref?authuser=1>

Roedd y 'Pencampwr Digidol' ysgolion uwchradd/clwstwr yn sicrhau bod yr holl staff yn gallu mynd at gynnwys y safle micro a'i ddefnyddio, a pharhaodd i gyfathrebu ag ysgolion i rannu gwybodaeth a deunydd newydd yn rheolaidd. Cadarnhaodd arweinwyr ysgolion fod yr adnodd hwn wedi arwain at gydweithio cryf a chynhyrchiol ar draws ysgolion Ynys Môn.

Trefnodd yr awdurdod lleol gymorth buddiol i ysgolion gan adrannau ar draws y Cyngor. Er enghraifft, cynigiodd yr adran adnoddau dynol gymorth ymarferol ar faterion cyflogaeth, a bu'r adran cyfleusterau yn cynorthwyo ysgolion gyda materion TGCh. Hefyd, hwylusodd yr awdurdod lleol gyfleoedd i arweinwyr ysgol a phencampwyr digidol gydweithio'n uniongyrchol gyda Google UK gan eu galluogi i ddatblygu adnoddau pellach i gefnogi'i gwaith.

Ymatebodd swyddogion yn gyflym ac yn briodol i bryderon ynglŷn â gwersi byw, a chynhyrchont bolisi dysgu o bell cynhwysfawr a chanllawiau cymorth i staff a rhieni, a oedd yn cynnwys polisi model a chanllawiau i ysgolion. Dywedodd benaethiaid fod y canllawiau a'r cymorth hwn gan yr awdurdod lleol ynglŷn â dysgu o bell a'r polisi'n ymwneud â ffrydio byw yn synhwyrol ac yn fuddiol.

Parhaodd swyddogion i gyfathrebu'n effeithiol â GwE er mwyn cynorthwyo athrawon gyda'u gwaith. Cafodd y deunyddiau addysgu a'r adnoddau dysgu a ddarparwyd gan staff GwE eu rhannu trwy lwyfan digidol yr awdurdod lleol a gyda chymorth gan 'Bencampwr Digidol' pob dalgyllch. Hefyd, adolygodd GwE arferion cydweithio o fewn y clystyrau a hwyluso drafodaethau clwstwr. Roedd hyn yn cynnwys rhannu dulliau dysgu cyfunol hefyd yn unol â chanllawiau cenedlaethol a rhanbarthol.

Cefnogi dysgwyr bregus

Creodd yr awdurdod lleol 'Ganolfannau Gofal' a oedd wedi'u lleoli mewn ardaloedd gwahanol ledled yr ynys. Roedd y canolfannau gofal hyn yn darparu gofal dydd estynedig a darpariaeth ddysgu i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus. Adleolodd yr awdurdod lleol ei staff hamdden i ganiatáu cynnal y pecyn gofal hwn yn ystod y penwythnosau. Roedd y ddarpariaeth hon ar gael trwy gydol pob gwyliau ysgol hefyd gyda'r cyfrifoldeb yn trosglwyddo i'r Tîm Plant. Bu swyddogion yn monitro'r niferoedd a oedd yn mynychu, a gwnaethant newidiadau synhwyrol i'r ddarpariaeth wrth i amser fynd rhagddo. Er enghraifft, ar ôl cyfnod adolygu cychwynnol, lleihawyd nifer y canolfannau gofal i bedair ar ddeg. Wrth i ysgolion a'r UCD baratoi eu hadeiladau ar gyfer ailagor ar ddiwedd Mehefin, ac wrth i niferoedd dysgwyr yr oedd angen gofal arnynt gynyddu, defnyddiwyd ychydig mwy o safleoedd fel canolfannau gofal ychwanegol.

Erbyn dechrau'r cyfnod clo, roedd yr awdurdod lleol eisoes wedi nodi y dysgwyr bregus ac wedi gwneud cynlluniau i gynorthwyo teuluoedd ar incwm isel gyda pharhad dysgu eu plant. Datblygwyd y broses ar gyfer adnabod dysgwyr bregus a'i rhoi ar waith ar y cyd gan ysgolion/UCD, gwasanaethau plant a chanolfannau gofal. Defnyddiwyd matrices o fregusrwydd ac asesiad o ofal a chymorth i nodi lefel bregusrwydd ac angen plant. Rhannwyd y deilliannau gyda'r ysgolion a'r UCD, canolfannau gofal a theuluoedd. Parhawyd gyda'r asesiad bregusrwydd ar gyfer atgyfeiriadau newydd lle gwelwyd fod ffactorau yn ymwneud â'r pandemig wedi cynyddu bregusrwydd plant a'u teuluoedd.

Fe wnaeth dull amlasiantaeth cydlynus alluogi gwasanaethau plant a gwasanaethau addysg i adnabod y gweithwyr proffesiynol neu'r asiantaethau mwyaf addas i gefnogi dysgwyr penodol. Roedd y cydgyfrifoldeb hwn i gefnogi dysgwyr bregus yn cynnwys staff addysgu, gweithwyr y gwasanaeth ieuencid, gweithwyr TRAC/Ad TRAC¹, swyddogion lles addysg, gweithwyr cymdeithasol a gweithwyr cymorth eraill o'r Gwasanaethau Plant.

¹ Rhaglenni rhanbarthol a ariennir gan Ewrop yw *TRAC ac AdTRAC i gefnogi pobl ifanc sydd mewn perygl o ddadurthio a mynd yn NEET.

Derbyniodd pob teulu bregus becyn teulu gan wasanaeth plant a theuluoedd Ynys Môn. Dosbarthwyd bron i 500 o becynnau i gyd. Roedd y pecynnau hyn yn cynnwys teganau bach a gemau priodol i oedran, deunydd ysgrifennu yn ogystal ag adnoddau a gweithgareddau dysgu. Aeth staff yr awdurdod lleol ati i brosesu ceisiadau am grant yn gyflym i brynu offer TG i blant sy'n bregus a'u rhieni neu ofalwyr.

Bu staff ysgolion ar draws yr awdurdod lleol yn cadw cysylltiad â dysgwyr bregus yn wythnosol dros y ffôn. Yn ychwanegol at ddysgwyr a nodwyd drwy'r matrices a'r system asesu, cynhwyswyd grwpiau eraill o ddysgwyr hefyd. Plant oedd y rhain yr oedd eu teuluoedd eisoes yn cael cymorth gan 'Teulu Môn' (hwb cymorth cynnar yr awdurdod), dysgwyr y nodwyd bod risg iddynt ddangos ymddygiad gwrthgymdeithasol a'r rhai ar y gofrestr amddiffyn plant neu'n destun cynhadledd amlasiantaeth asesu risg (MARAC). Hefyd, darparodd staff gymorth ychwanegol trwy gyswllt ffôn wythnosol â dysgwyr a oedd eisoes yn cael gwasanaeth 'Teulu Môn', a dysgwyr yn derbyn cymorth ychwanegol mewn ysgolion, fel y rhai â phresenoldeb gwael a'r rhai a oedd yn agored i Gorwel (gwasanaeth i deuluoedd yr effeithiwyd arnynt gan gam-drin domestig a digartrefedd). Cafodd y dull partneriaeth hwn o gefnogi disgyblion sy'n bregus a'u teuluoedd ei rannu a'i hyrwyddo fel arfer effeithiol ar draws y rhanbarth.

Cameo: Cymorth i deuluoedd bregus mewn ardal o amddifadedd sylweddol

Gweithiodd staff yr awdurdod lleol o'r gwasanaethau addysg, gwasanaethau plant ac adrannau ieuenctid yn gynhyrchiol i ddarparu cymorth sylweddol i deuluoedd bregus sy'n byw mewn ardal â lefel amddifadedd cymdeithasol ac economaidd sylweddol. Trwy gefnogaeth Ysgol Uwchradd Caergybi, sefydlont fodel effeithiol i gefnogi dysgwyr sy'n bregus a'u teuluoedd trwy gynnig cymorth targedig ar gyfer iechyd meddwl a lles. Creodd yr ysgol system apwyntiadau ar gyfer disgyblion a'u rhieni a gofalwyr er mwyn iddynt allu mynd at staff bugeiliol yr ysgol a phersonél o asiantaethau arbenigol megis cwnsela. Roedd yr holl weithwyr allweddol a oedd yn gysylltiedig â'r gwasanaeth hwn yn gallu mynd at lwyfan digidol a rennir er mwyn cyfathrebu'n effeithiol ac yn rheolaidd â'i gilydd. Roedd y ddarpariaeth hon yn effeithiol o ran helpu ymgysylltu dysgwyr bregus, gan sicrhau eu bod yn parhau â'u hymgysylltiad ag addysg ac asiantaethau eraill. Er enghraifft, roedd dysgwyr a oedd yn agored i'r gwasanaeth TRAC yn llwyddiannus wrth gwblhau eu gwaith tuag at gyflawni achrediad Agored Cymru ac fe wnaeth dysgwyr a oedd yn gweithio gyda'r Gwasanaeth Ieuenctid gyflawni'u Gwobrau Dug Caeredin amrywiol.

Cyn y cyfnod y bu'n rhaid i ysgolion gau, sefydlodd yr awdurdod lleol gynllun clir ar gyfer darparu prydau ysgol am ddim i ddysgwyr gymwys. I ddechrau, mabwysiadodd yr awdurdod lleol system dosbarthu i gartrefi, gan ddefnyddio staff cymorth yr ysgol, swyddogion ymgysylltu ag ieuenctid, a phersonél TRAC/AdTRAC. Roedd dosbarthu pecynnau bwyd i gartrefi disgyblion a oedd yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim yn galluogi staff i barhau i gyfathrebu â theuluoedd a hefyd i wneud gwiriadau diogelu a lles anffurfiol o deuluoedd lle gallai plant fod dan risg niwed. Wrth i amser fynd rhagddo, ac yn unol â'r rhan fwyaf o Gymru, newidiodd yr awdurdod lleol i system dalu electronig ar gyfer teuluoedd disgyblion a oedd yn

gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim. Yn ogystal, parhaodd y canolfannau gofal i ddarparu'n dda ar gyfer dysgwyr a oedd yn mynychu o ran darparu prydau maethlon a byrbrydau iach, ac roeddent yn gallu cynnal gwiriadau lles.

Cameo: Rhoi blaenoriaeth i ddiogelu

Trefnodd yr awdurdod lleol hyfforddiant diogelu defnyddiol ar gyfer ei staff addysg yn ystod cyfnodau pan oedd yr ysgolion ar gau. Mynychodd dros 70 o staff ysgolion a'r UCD hyfforddiant diogelu manylach, a bu oddeutu 150 o staff yn astudio modiwl llawn mewn ymarfer a lywir gan drawma. Helpodd yr hyfforddiant hwn i staff ysgolion fod yn wybodus ac yn barod ar gyfer ailagor ysgolion. Cymerodd 16 o ysgolion ran mewn hyfforddiant pwrpasol 'Ysgolion Mwy Diogel' a rhoddwyd hyfforddiant i'r holl ysgolion cynradd yn yr awdurdod lleol, a mynediad i system diogelu ac amddiffyn plant yr awdurdod 'My Concern'.

Gwaith yr awdurdod lleol wrth gefnogi ei ysgolion ac UCD o Fedi 2020

Arweinyddiaeth a chydweithio

Ers i ysgolion ailagor i'r holl ddisgyblion ym mis Medi, mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi parhau i weithio'n ddyfal i gynnal gwasanaethau cymorth effeithiol ar gyfer ei ysgolion a'r UCD. Mae arweinwyr corfforaethol wedi cadw cysylltiad cefnogol agos gyda'r Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc a'i dîm, ac maent yn deall sut mae swyddogion gwahanol yn darparu cymorth i ysgolion a'r UCD. Mae gweledigaeth y Cyfarwyddwr ar gyfer datblygu'r hunaniaeth 'Tîm Môn' wedi datblygu'n gyflym yn ystod y misoedd diwethaf.

Mae penaethiaid ac uwch aelodau staff ysgolion yn gwerthfawrogi'r modd y mae'r awdurdod lleol yn sicrhau eu bod yn cael gwybodaeth gyson am benderfyniadau. Maent yn teimlo bod eu barnau'n cael eu hystyried. Mae hyn yn galluogi penaethiaid i ddeall pwysigrwydd gwneud penderfyniadau ar y cyd i sicrhau cysondeb ar draws ysgolion Ynys Môn.

Mae penaethiaid hefyd yn gwerthfawrogi'r modd y mae swyddogion wedi cefnogi'u lles trwy gydol y cyfnod hwn. Darparont gyngor a chanllawiau ymarferol, er enghraifft drwy fireinio'r broses asesu risg a chefnogi dysgwyr wrth baratoi eu hasesiadau risg eu hunain.

Mae'r awdurdod lleol wedi blaenoriaethu gwaith rhai gwasanaethau penodol, fel y Gwasanaeth Ieuenctid. Mae'r Prif Weithredwr, uwch swyddogion ac aelodau etholedig yn deall pwysigrwydd gwaith ieuenctid mewn cymunedau gwledig. Mae dymuniad cryf i gefnogi disgyblion sy'n bregus ar Ynys Môn ac i gydnabod yr heriau y mae llawer o bobl ifanc yn eu hwynebu. Mae pob aelod etholedig wedi derbyn hyfforddiant ar brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod fel eu bod yn wybodus iawn am effaith trawma ar iechyd meddwl ac iechyd emosiynol plant.

Mae'r staff o fewn yr Gwasanaeth Dysgu wedi gweithio gyda'i gilydd yn hyblyg i ddarparu gwasanaeth cryf a chyson i ysgolion. Maent wedi addasu'u gwaith yn effeithiol i gefnogi ysgolion y tymor hwn wrth i achosion o COVID-19 gynyddu mewn ysgolion. Er nad oedd cyfran sylweddol o'r tîm yn eu swydd ar ddechrau'r pandemig, maent wedi dangos eu bod yn barod i addasu drwy arwain ar fentrau y tu allan i'w meysydd arbenigedd. Hefyd, mae swyddogion wedi darparu canllawiau gwerth chweil ar faterion fel dyrannu cyllid grant a chaffael cyfarpar diogelu personol ar lefel gorfforaethol. Mae ysgolion yn gwerthfawrogi'r cymorth ymarferol hwn yn fawr.

Hyrwyddo dysgu

Teimlai'r ysgolion ar Ynys Môn yr ymgysylltodd Estyn â nhw yn ystod tymor yr hydref eu bod wedi cael cefnogaeth dda gan yr awdurdod lleol a GwE yn ystod y cyfnod hwn. Gweithiodd swyddogion ar draws adrannau'r cyngor a chynhyrchont ystod eang o ganllawiau defnyddiol, yn aml ar y cyd â GwE, i alluogi ysgolion i ailsefydlu dysgu. Er enghraifft, mae swyddogion wedi cynhyrchu a rhannu arweiniad lleol pwrpasol ym mhob cam o'r pandemig.

Mae staff yr awdurdod lleol wedi cydweithio â phartneriaid i gryfhau'r ddarpariaeth ar gyfer y Gymraeg. Cynhyrchont ystod eang o adnoddau ar gyfer ysgolion i'w cynorthwyo i gyflwyno dysgu yn Gymraeg. Hefyd, maent wedi gweithio'n agos gydag ymarferwyr y cyfnod sylfaen i gynhyrchu adnoddau addysgu a dysgu a rennir ar wefan yr awdurdod lleol i rieni eu defnyddio gartref.

Yn ystod ein galwadau ffôn ymgysylltu, disgrifiodd nifer o benaethiaid y modd yr oedd medrau llefaredd disgyblion yn y Gymraeg wedi dirywio cryn dipyn ers y cyfnod clo, yn enwedig lleferydd ffurfiol. Erbyn hyn, mae ymgyrch bwrpasol i gefnogi athrawon i wella medrau llefaredd yn y cyfnod sylfaen a chyfnod allweddol 2. Mewn ysgolion uwchradd, mae athrawon iaith yn canolbwyntio ar wella medrau disgyblion i siarad tuag ag ystod o gynulleidfaoedd gwahanol.

Mae'r Ganolfan Iaith wedi ail agor yn rhannol y tymor hwn. Mae hyn oherwydd bod mesurau COVID-19 yn cyfyngu ar ddefnyddio ystafelloedd ac adeiladau bach. Mae staff y Ganolfan Iaith wedi cynhyrchu adnoddau sylweddol ar gyfer ysgolion i gynorthwyo athrawon wrth gyflwyno gwersi Cymraeg yn ystod y cyfnod clo ac ers mis Medi. Hefyd, maent wedi gweithio ar y cyd ag athrawon y cyfnod sylfaen i gynhyrchu adnoddau addysgu a dysgu i gefnogi caffael iaith yn gynnar. Mae'r adnoddau hyn ar gael ar wefan yr awdurdod lleol hefyd i rieni fynd atynt.

Y tymor hwn, mae swyddogion wedi parhau i annog ysgolion i rannu arfer dda trwy waith y 'Pencampwyr Digidol' clwstwr. Mae rôl y Pencampwr Digidol wedi parhau i ddatblygu, ac mae'r awdurdod lleol wedi defnyddio'i arbenigedd i hyrwyddo cydweithio a darparu hyfforddiant pwrpasol i athrawon a staff cymorth mewn perthynas â'u defnydd o TGCh. Dywedodd penaeithiaid wrthym fod hyn wedi arwain at hyder cynyddol yn eu defnydd o dechnoleg i hyrwyddo dysgu.

Mae uwch arweinwyr y cyngor yn rhannu gweledigaeth y Cyfarwyddwr ar gyfer datblygu hunaniaeth 'Tîm Môn' ac maent yn deall pwysigrwydd gwranddo ar farnau penaethiaid ac ymateb iddynt. Mae uwch arweinwyr yn y cyngor a'r Gwasanaeth Dysgu yn awyddus i'r awdurdod lleol a swyddogion GwE gynyddu'u rôl o fonitro a sicrhau ansawdd yn yr wythnosau i ddod fel bod swyddogion yn caffael dealltwriaeth sicr o ansawdd darpariaeth ar draws eu hysgolion.

Mae swyddogion yr Awdurdod Lleol yn cydweithio'n agos ag Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant GwE i sicrhau bod ysgolion yn gwneud penderfyniadau priodol, gwybodus am wella ysgolion. Er enghraifft, mae llawer o ysgolion wedi gwneud defnydd o asesiadau cyn y cyfnod clo i nodi sut mae medrau disgyblion wedi datblygu yn ystod y cyfnod dysgu gartref. Mae swyddogion wedi annog ysgolion i ystyried ystod eang o dystiolaeth o fis Medi er mwyn nodi bylchau yn dysgu disgyblion.

Mae swyddogion yn cydnabod y risg bod ysgolion yn rhoi gormod o bwysau ar blant yn rhy gynnar, ond maent hefyd yn awyddus i weld parhad mewn dysgu. Mae penaethiaid wedi cael trafodaethau buddiol gyda swyddogion ynglŷn â gwneud defnydd o'r gwersi a ddysgwyd am gynnydd disgyblion yn y misoedd diwethaf. Er enghraifft, nododd penaethiaid fod darparu ystod eang o weithgareddau penagored yn gyfle i ddisgyblion wneud eu dewisiadau eu hunain. Mewn rhai achosion, mae rhieni wedi cefnogi'u plant yn effeithiol, ac arweiniodd hyn at y plant hynny'n gwneud cynnydd da iawn. Mae uwch swyddogion wrthi ar hyn o bryd yn ffurfioli cyfleoedd i rieni a rhanddeiliaid eraill i rannu'n barnau ynglŷn â darpariaeth.

Mae swyddogion a phenaethiaid yn cydnabod effaith negyddol tlodi a diffyg ymgysylltiad rhieni ar gynnydd disgyblion. Mewn llawer o ysgolion, mae athrawon yn nodi bod rhai grwpiau plant wedi colli hyder mewn dysgu a bod eu cynnydd wedi bod yn arafach o lawer o ganlyniad i hynny. Mae swyddogion a phenaethiaid yn cytuno, er ei bod yn bwysig cynnal disgwyliadau uchel, ailsefydlu hyder disgyblion a chefnogi'u lles yw'r flaenoriaeth bennaf y tymor hwn o hyd.

Roedd penaethiaid yn gadarnhaol ynglŷn â'r cymorth a'r cyngor a ddarparwyd gan staff yr awdurdod lleol a GwE i'w helpu i gynllunio sut i ddefnyddio'r grant 'Recriwtio, adfer, a chodi safonau: y rhaglen dysgu carlam'. Mae uwch swyddogion yn glir mai penaethiaid sydd yn y sefyllfa orau i flaenoriaethu sut dylid gwario'r cyllid grant ychwanegol hwn. Mae cymorth a chyngor ar gael i ysgolion ond mae uwch swyddogion yn awyddus i ddarparu ymreolaeth i ysgolion i ddatblygu'u syniadau eu hunain ynglŷn â sut yn union i dargedu'r grant. Mae swyddogion yn gweithio ochr yn ochr â'u cydweithwyr o GwE i gynllunio rhaglen fonitro er mwyn sicrhau fod y gwariant yn cael effaith.

Mae GwE wedi creu dangos fwrdd defnyddiol sy'n gysylltiedig â'r grant 'Recriwtio, adfer, a chodi safonau' fel bod ysgolion yn gallu cael gwybodaeth yn gyflym er mwyn cael syniadau ar wario'r grant, megis cymorth ar gyfer cynnal grwpiau ymyrraeth bach. Dywedodd rhai ysgolion bach wrthym eu bod wedi cael anhawster recriwtio staff, gan y bydd y cyllid grant ond yn cynnal darpariaeth ar gyfer nifer gyfyngedig o oriau ychwanegol.

Mae un ysgol gynradd wedi canolbwyntio ar ddisgyblion y mae angen hwb arnynt mewn llythrennedd a rhifedd drwy eu haddysgu mewn grŵp bach ac addysgu manwl

unigol. Gwnaethant y penderfyniad gwybodus hwn ar sail llwyddiant yn y gorffennol gyda'r dull hwn o gymorth targedig penodol. Mae ysgol uwchradd yn defnyddio'r grant i gynorthwyo grwpiau penodol o ddysgwyr sy'n fwy bregus. Mae'r ysgol wedi cyflogi staff ychwanegol i greu cyfleoedd i feithrin hyder eto ac i gynyddu cyfleoedd ar gyfer rhyngweithio cymdeithasol. Mae arweinwyr bugeiliol yn yr ysgol hon wedi'u cynnwys yn llawn i gytuno ymagwedd yr ysgol ac maent wedi ymgynghori â rhieni er mwyn rhannu gwybodaeth am eu cynlluniau. Mae'r pennaeth yn adrodd bod swyddogion yr awdurdod lleol â chyfrifoldeb am les a chynhwysiant wedi cefnogi'r gwaith hwn yn effeithiol a hwyluso cydweithio gyda Gwasanaethau Ieuencid ac Asiantaethau.

Cameo: Creu diwylliant o ysgolion ymreolaethol o fewn system addysg gefnogol a chydweithredol

Mae uwch arweinwyr yn Ysgol Uwchradd Bodedern wedi defnyddio gwybodaeth uniongyrchol gan staff bugeiliol i nodi meysydd i'w datblygu yn gysylltiedig â'r cyllid grant 'recriwtio, adfer, a chodi safonau'. Maent wedi cydweithio gydag ystod o bartneriaid fel TRAC a'r Gwasanaeth Ieuencid, i ddarparu sesiynau hyfforddi un i un er mwyn datblygu hyder disgyblion a chynyddu gwydnwch. Teimlai'r Pennaeth ei fod wedi'i rymuso gan yr awdurdod lleol i ddefnyddio'r cyllid grant yn greadigol er mwyn cynorthwyo grwpiau penodol o ddysgwyr yn y modd gorau. Mae hyn yn gyson â gweledigaeth uwch swyddogion o ran gosod disgwyliadau uchel ar gyfer ysgolion i ddatblygu arweinyddiaeth ymreolaethol o fewn system gefnogol a chydweithredol.

Mae penaethiaid wedi adnabod ei bod yn heriol i ganolbwyntio'n gyfan gwbl ar ddysgu proffesiynol parhaus wrth gefnogi lles staff yn ystod cyfnod mor anodd. Mae swyddogion wedi bod mewn cyswllt rheolaidd ag ysgolion ac wedi sicrhau bod cyfleoedd dysgu proffesiynol gwerth chweil a pherthnasol ar gael i staff. Mae'r awdurdod lleol a GwE yn rhannu'r farn mai lles staff a disgyblion sy'n parhau yn brif flaenoriaeth. Maent hefyd yn pwysleisio fod dysgu carlam hefyd yn flaenoriaeth bwysig y tymor hwn.

Cameo: Cyfleoedd dysgu proffesiynol

Mae swyddogion addysg wedi annog ysgolion i geisio a chreu eu cyfleoedd dysgu proffesiynol eu hunain sy'n berthnasol i'w cyd-destunau eu hunain. Yn ystod y cyfnod clo, mae athrawon a staff cymorth mewn nifer o ysgolion Ynys Môn wedi bod yn ymgymryd ag ymchwil a chyrsgiau hyfforddi drwy'r Brifysgol Agored. Maent wedi caffael gwybodaeth mewn ystod o feysydd fel datblygu gwydnwch ymhlith disgyblion, a medrau trafod rhianta pobl ifanc glasged. Darparodd staff adborth i'w huwch dîm arwain a manylion am sut bydd y dysgu yn dylanwadu ar eu harfer. Mae'r penaethiaid yn nodi bod yr ymchwil a wnaed wedi helpu staff hefyd i gynllunio ar gyfer y cwricwlwm newydd.

Mae swyddogion addysg ac Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant wedi gweithio'n dda â'i gilydd i ddatblygu ystod o ddeunyddiau addysgu a dysgu sydd ar gael i athrawon a staff cymorth trwy leoliad canolog a chyfleus ar-lein. Mae penaethiaid yn adrodd bod yr adnoddau hyn yn darparu cymorth gwerthfawr i'w staff. Ar hyn o bryd, mae cynnig dysgu proffesiynol GwE yn canolbwyntio ar ddarparu arweiniad gweithredol yn ymwneud ag addysgu a dysgu. Hefyd, ceir cymorth i ysgolion i fyfyrion ar ansawdd y ddarpariaeth yn ystod y cyfnod clo ac i ddefnyddio'r wybodaeth hon wrth iddynt baratoi ar gyfer cyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru.

Mae GwE yn blaenoriaethu cymorth ar gyfer yr ysgolion gwannach gydag ymweliadau gan Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant. Gall pob ysgol fanteisio ar weminarau a chyflwyniadau ar-lein. Mae Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant yn cynnal 'cymorthfeydd' rhithwir hefyd i gynorthwyo ysgolion gyda materion penodol. Mae'r awdurdod lleol wedi hwyluso gweithdai defnyddiol i benaethiaid rannu'u profiadau o ddelio â heriau penodol fel sut wnaethant ymateb i achosion o COVID-19 yn eu hysgol. Mae'r rhwydwaith ysgolion uwchradd sefydledig, 'Grŵp Camu' – yn parhau i rannu arferion dysgu cyfunol a'r rhaglen dysgu carlam gyda chymorth Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant rhanbarthol. Mae aelodau'n cynnwys uwch arweinwyr â chyfrifoldeb am addysgu a dysgu. Maent wedi gweithio'n ddyfal i gyd-greu adnoddau dysgu cyfunol.

Cefnogi dysgwyr bregus

Bu cydweithio effeithiol rhwng adrannau mewnol yr awdurdod lleol, asiantaethau allanol a gwasanaethau arbenigol ers dechrau'r pandemig. Mae staff o'r Gwasanaethau Plant, Gwasanaethau Ieuenctid a'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg wedi gweithio'n agos â staff addysg wrth gefnogi dysgwyr bregus i ddarparu gwasanaeth buddiol i wella dysgu a lles disgyblion.

Mae dyrannu aelod o dîm Anghenion Addysgol Arbennig a Chynhwysiant yr awdurdod lleol i gefnogi pob ysgol ers y cyfnod clo wedi galluogi'r swyddogion hyn i gael gwybodaeth uniongyrchol am les dysgwyr bregus. Mae cyfarfodydd wythnosol rhwng swyddogion, athrawon arbenigol ac uwch aelodau staff â chyfrifoldeb am anghenion addysgol arbennig (AAA) wedi cefnogi'r ddarpariaeth a gofal i blant sydd mewn perygl o ddadurthio neu oedi o ran cynnydd. Mae'r Prif Seicolegydd Addysg a'r 'Swyddogion Ansawdd' AAA yn trafod gwybodaeth berthnasol am ddysgwyr bregus mewn cyfarfodydd rheoli AAA wythnosol. Mae'r Prif Seicolegydd Addysg yn cyfleu unrhyw negeseuon perthnasol i'r cyfarwyddwr a'i uwch swyddogion addysg. Mae hyn yn golygu bod gan uwch swyddogion addysg ddealltwriaeth dda o les dysgwyr bregus a lefel eu hymgysylltiad â dysgu y tymor hwn.

Mae'r swyddog addysg â chyfrifoldeb am les a chynhwysiant yn bartner strategol yn hyb cymorth cynnar Cyngor Sir Ynys Môn – 'Teulu Môn.' Mae 'Teulu Môn' yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd gyda chynrychiolaeth o lawer o asiantaethau allanol i gynllunio ac adolygu gwasanaethau ar gyfer teuluoedd bregus ledled yr ynys. Mae'r asiantaethau hyn yn cynnwys y Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS), y Gwasanaethau Lleferydd ac Iaith, Gwasanaethau Arbenigol Plant, gwasanaethau plant a'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg. Mae ysgolion yn gwneud atgyfeiriadau at 'Teulu Môn' ar y cyd â'r swyddog lles addysg. Mae'n gweithio gydag

ysgolion i sicrhau eu bod yn derbyn ymateb a chymorth o ansawdd uchel ar gyfer lles dysgwyr a materion yn ymwneud â llesiant. Mae hefyd yn sicrhau bod gwybodaeth a chanllawiau a gynhyrchir gan 'Teulu Môn' yn cael eu cyfleu i ysgolion trwy gyfarfodydd rhwydwaith AAA a chynhwysiant dalgyloch sydd wedi'u sefydlu'n dda.

Roedd yr holl ysgolion uwchradd a gymerodd ran yn ein galwadau ymgysylltu yn canmol gwaith Gwasanaeth Ieuencid o ran cefnogi'u dysgwyr bregus trwy gydol y cyfnod clo a thymor yr hydref. Mae'r Gwasanaeth Ieuencid yn parhau i gefnogi pobl ifanc sydd mewn perygl o ddadrithio yn ystod y tymor hwn. Mae staff y gwasanaeth ieuencid wedi parhau â rhai agweddau ar y gwaith a gychwynwyd yn ystod y cyfnod clo ac mae wedi'i addasu'n addas yn unol â'r anghenion mewn ysgolion gwahanol. Mae pob un o'r pum ysgol uwchradd yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd o'r 'Panel Cynhwysiant'. Mae aelodau'r panel yn cynnwys personél y Gwasanaeth Ieuencid a staff TRAC.

Cyfraniad y Gwasanaeth Ieuencid i gefnogi dysgwyr bregus

Mae Gwasanaeth Ieuencid Ynys Môn yn cynorthwyo pobl ifanc i gael mynediad i gyrsiau cyfnod allweddol 4 mewn colegau addysg bellach, i gael mynediad i ddarparwyr addysg amgen a chwblhau profiad gwaith estynedig. Mae cyrsiau addysg amgen yn cynnwys cwrs paratoi milwrol a chwrs addysg awyr agored, 'Elfennau Gwyllt'. Mae'r gwasanaeth ieuencid yn darparu ei gyrsiau ei hun hefyd sy'n cysylltu ag Agored Cymru i ddarparu credydau ar gyfer lefelau 1 a 2 BTec. Mae'r rhain yn cynnwys credydau mewn 'gwydnwch ac iechyd meddwl a chrefftau.' Mae'r gwasanaeth ieuencid yn darparu 29 o gyrsiau amrywiol sy'n cael eu cynnig i ddisgyblion ysgolion uwchradd. Hefyd, mae staff y gwasanaeth ieuencid yn cyflwyno gwersi Addysg Personol a Chymdeithasol (ABCh) mewn ysgolion ac yn cynnal cyrsiau gwobrau efydd ac arian Dug Caeredin.

Ar hyn o bryd, mae pennaeth y gwasanaeth ieuencid yn cynllunio i gyflwyno gwasanaeth i ddisgyblion sy'n byw mewn ardaloedd gwledig o Ynys Môn mewn partneriaeth â mudiad Urdd Gobaith Cymru a Ffederasiwn y Ffermwyr Ifanc. Mae hyn oherwydd bod yr awdurdod lleol o'r farn bod darparu cymorth i bobl ifanc mewn cymunedau gwledig yn flaenoriaeth. Mae cefnogaeth sylweddol i'r gwaith hwn gan yr aelodau etholedig.

Parhaodd y broses atgyfeirio ar gyfer asesiad statudol trwy gydol y cyfnod clo. Daw'r holl atgyfeiriadau ar gyfer asesiad drwy'r Fforwm AAA a Chynhwysiant. Hefyd, mae'r awdurdod lleol yn cynllunio cymorth ac ymyriadau ar gyfer dysgwyr eraill sy'n fregus drwy fforymau eraill, fel y Panel Cymedroli, y Fforwm Plant Sâl a'r Panel Addysg Ddewisol yn y Cartref. Cynhaliwyd cyfarfodydd rhithwir trwy gydol y cyfnod clo. Ymatebodd staff arbenigol yn gyflym i unrhyw gais am drefniadau argyfwng. Mae penaethiaid yn nodi fod y Gwasanaeth AAA a Chynhwysiant wedi ymateb yn gyflym i geisiadau am gymorth ac asesiad brys. Mae'r tîm cynhwysiant yn adrodd fod cyfathrebu gydag ysgolion wedi cryfhau'n sylweddol oherwydd mynychder cysylltu a dyfnder y drafodaeth yn ymwneud â dysgwyr unigol yn ystod y

cyfnod clo. Mae hyn yn helpu i gyflymu'r broses asesu gan fod y tîm AAA a Chynhwysiant yn gwbl ymwybodol o'r dysgwyr a gyflwynwyd i baneli.

Cameo: Cymorth i ysgolion i asesu'u disgyblion

Mae'r awdurdod lleol wedi buddsoddi'n ddiweddar mewn dau offeryn diagnostig defnyddiol i asesu anawsterau lleferydd ac iaith ac anawsterau dysgu cyffredinol dysgwyr. Mae'r awdurdod wedi rhannu'r offer hyn gyda phob ysgol ac wedi darparu canllawiau addas ar gyfer eu defnyddio. Mae'r offer asesu hyn yn galluogi staff i gynnal asesiad cychwynnol o anawsterau disgyblion a'u hysbysu o'r angen am atgyfeiriad ar gyfer asesiad neu ymyrraeth arbenigol ffurfiol.

Mae'r system CDU Ar-lein sefydledig wedi bod yn arbennig o fuddiol i gefnogi dysgwyr bregus ers mis Mawrth. Mae'r system hon yn galluogi ysgolion, swyddogion ac arbenigwyr i gael mynediad i gynlluniau datblygu unigol dysgwyr, gwneud newidiadau i dargedau, uwchlwytho manylion asesu a diweddarau data. O fis Medi, mae'r tîm AAA a Chynhwysiant wedi ychwanegu modiwl 'Addasiadau Rhesymol' newydd defnyddiol o fewn y system CDU Ar-lein. Mae'r modiwl hwn yn galluogi ysgolion i addasu darpariaeth pan nad yw'n bosibl bodloni rhai elfennau o'r CDU, fel targedau personol neu ddarpariaeth cymorth. Mae'r tîm wedi darparu arweiniad a chymorth buddiol ar y modiwl hwn i'r holl rhanddeiliaid yn y system CDU Ar-lein, gan gynnwys rhieni.

Mae swyddogion yr awdurdod lleol yn adrodd y bu cynnydd mewn atgyfeiriadau gan rieni i'w plant gael addysg ddewisol yn y cartref. Mae'r awdurdod wedi sefydlu Fforwm Addysg Ddewisol yn y Cartref ac mae wedi tynhau ei weithdrefnau atgyfeirio i sicrhau bod gan rieni ddealltwriaeth a gwybodaeth dda am eu rhwymedigaethau. Mae'r Gwasanaeth Lles Addysg a 'Teulu Môn' yn rhan o'r broses asesu. Erbyn hyn, mae'r awdurdod lleol yn mynnu mwy o dystiolaeth a gwybodaeth gan rieni cyn prosesu'r ceisiadau. Mae swyddogion wedi cryfhau gweithgareddau monitro gyda Swyddogion Lles Addysg gan gynnal mwy o ymweliadau â chartrefi i sicrhau bod rhieni'n deall y goblygiadau yn llawn os dewisant addysgu eu plant eu hunain. Mewn llawer o achosion, mae natur gefnogol y gwaith gan y Swyddog Lles Addysg wedi arwain at rieni yn newid eu meddyliau ynglŷn ag addysg ddewisol yn y cartref, ac yn anfon eu plant yn ôl i'r ysgol.

Mae'r gwasanaeth AAA a Chynhwysiant wedi creu a hybu adnoddau gwahaniaethol ar gyfer ystod o anghenion dysgwyr er mwyn cyd-fynd gydag adnoddau eraill dysgu o bell. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys addasiadau a fersiynau gwahaniaethol o dasgau. Fe wnaeth y tîm AAA a Chynhwysiant baratoi ystod o adnoddau a'u rhoi ar wefan Gwynedd a Môn. Fe gafodd rhai enghreifftiau eu cynnwys ar y dashfwrdd adnoddau rhanbarthol. Mae'r Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant yn mynychu cyfarfodydd bob hanner tymor gyda swyddogion addysg a chynrychiolwyr o'r gwasanaethau plant er mwyn casglu gwybodaeth bwysig am agweddau ar ddysgu y mae angen eu cefnogi ymhellach.

Mae seicolegwyr addysg sy'n gwasanaethu Ynys Môn wedi cynorthwyo GwE i greu asesiadau risg a chanllawiau ar gyfer gweithio gyda phlant sy'n fwy bregus. Maent

hefyd wedi creu taflenni a thudalennau gwybodaeth i ysgolion ar sut i gynorthwyo disgyblion sydd ag anawsterau corfforol ac iechyd i ddefnyddio cyfarpar diogelu personol. Er enghraifft, mae'r canllaw ar wisgo masgiau clir wrth weithio gyda disgyblion â nam ar eu clyw yn cael ei ddefnyddio gan Gydlynwyr AAA wrth iddynt gwblhau'r modiwl 'Addasiadau Rhesymol' ar y system CDU Ar-lein.

Mae'r Gwasanaeth AAA a Chynhwysiant yr awdurdod lleol wedi parhau i ddarparu hyfforddiant defnyddiol a chyfleoedd dysgu proffesiynol gwerthfawr i ysgolion. Mae'r rhain yn cynnwys hyfforddiant ar wahaniaethu ar gyfer grwpiau gwahanol o ddisgyblion, ymwybyddiaeth ofalgar a sesiynau hyfforddiant blasu ar reoli ymddygiad ymosodol gwirioneddol neu bosibl (MAPA). Mae ysgolion wedi derbyn hyfforddiant ar sut i gynnwys trosleisio yn eu cyflwyniadau digidol i helpu disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Yn ogystal, mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg wrthi'n cyflwyno pecyn hyfforddiant yn ymwneud ag 'osgoi'r ysgol ar sail emosiynol' i unigolion arweiniol mewn ysgolion.

Cameo: Ymgyrch strategol i adeiladu cynhwysedd mewn ysgolion i gefnogi dysgwyr bregus

Er mwyn ymateb i gynnydd yn y galw am gwnsela mewn ysgolion, gwnaeth uwch staff cynhwysiant benderfyniad strategol i sicrhau y gallai staff ysgolion gyflwyno darpariaeth math therapiwtig yn eu hysgolion eu hunain. Roedd yr awdurdod lleol eisiau sicrhau bod staff yn holl ysgolion Ynys Môn yn cael hyfforddiant mewn meysydd cymorth allweddol ar gyfer dysgwyr bregus. Felly, cynigiwyd cyfleoedd gwerthfawr i staff perthnasol fod yn rhan o ddiwyddiadau dysgu proffesiynol 'hyfforddi'r hyfforddwr' i ddatblygu medrau penodol ac i raeadru'u dysgu i gydweithwyr. Mae'r meysydd allweddol hyn yn cynnwys ymwybyddiaeth ofalgar, colled a phrofedigaeth, ELSA (iechyd cymdeithasol ac emosiynol) a thechnegau cyfathrebu cyfeillgar.

Mae Gwasanaeth Ieuenctid yr awdurdod lleol wedi darparu hyfforddiant buddiol i'w holl arweinwyr ieuenctid rhan-amser fel eu bod yn fwy gwybodus i gefnogi dysgwyr bregus o fis Medi ymlaen. Mae hyn yn cynnwys hyfforddiant mewn Atal ac effaith profiadau niweidiol yn ystod plentyndod ar blant a phobl ifanc. Yn ogystal, mae arweinwyr ieuenctid wedi'u huwchsgilio hefyd o ran sut i gefnogi plant sydd wedi dioddef profedigaeth a'r rhai sy'n mynegi syniadaeth o hunanladdiad.

Mae swyddogion yr awdurdod lleol wedi cryfhau'r ddarpariaeth ar gyfer diogelu ers mis Mawrth. Mae arweinydd dynodedig yn gweithio fel 'Pencampwr Diogelu' ym mhob clwstwr cynradd ac ym mhob ysgol uwchradd. Mae'r rhwydwaith o Bencampwyr Diogelu yn cyfarfod yn rheolaidd. Mae cyllid grant drwy'r fenter Ysgolion Gwledig wedi galluogi'r holl staff ysgolion, athrawon arbenigol ac uwch arweinwyr ar draws yr awdurdod lleol i gael hyfforddiant diogelu ategol. Mae cydweithwyr o'r Gwasanaethau Plant wedi darparu hyfforddiant i'r Pencampwyr Diogelu ar wneud atgyfeiriadau ysgrifenedig effeithiol yn unol â Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru. Erbyn hyn, mae holl ysgolion Ynys Môn yn defnyddio'r cymhwysiad digidol 'My Concern' i gofnodi unrhyw bryderon ynglŷn â lles ac atgyfeiriadau. Mae Cyngor Sir Ynys Môn bellach yn cymryd rhan lawn yn Operation Encompass ac mae'r Gwasanaeth Dysgu wedi gweithio'n gynhyrchiol gyda

swyddogion Heddlu Gogledd Cymru i greu a rhannu cyflwyniadau llawn gwybodaeth gyda'r holl ysgolion ar y bartneriaeth newydd, bwysig hon.